

1 פרשת השבוע, פרשת לך לך, פותחת בפסוק:
 2 ויאמר ה' אל אברהם לך-לך מארצך וממולדתך ומבית
 3 אביך אל הארץ אשר אראך¹, ופירש רש"י: לך-לך, הכתוב
 4 מדייק ואומר שההליכה היא "לך", בשבילך, כלומר להנאתך וטובתך.
 5 וידועה הקושפיא למה הוצרך
 6 הקב"ה לומר לאברהם לך-
 7 לך, להנאתך וטובתך, ולא
 8 היה מספיק שילך רק בגלל
 9 ציווי הקב"ה בלבד והרי גם אם
 10 הקדוש-ברוך-הוא לא היה אומר
 11 לאברהם אבינו שההליכה הזו היא
 12 להנאתו ולטובתו, בוודאי שאברהם
 13 היה מקיים את הציווי והולך?
 14 ואיתא מובא במאמר של
 15 ה'צמח צדק' (באחד
 16 הביכילאך כרך של כתבי-יד
 17 שניצאו לאחרונה מהגלות
 18 והשביה בדרך כלל הכוונה לכתבי
 19 חסידות שהיו ברוסיה והגיעו אל
 20 הרב)² מה שכתב ה'אלשיך'³
 21 בפירושו על פסוק זה שפירוש
 22 ד'לך-לך' משמעות הדיוק "לך"
 23 הוא "לך" ולעצמך אתה
 24 הולך, כלומר, ה' אומר לאברהם
 25 אבינו שבהליכה זו הוא הולך אל עצמו
 26 הינו, שאברהם אבינו יגיע
 27 לשושל ומקור נשמתו כמו
 28 שהיא למעלה באלוקות. דהנה⁴
 29 דוע⁵ בתורת החסידות שלא כל
 30 הנשמה נמשכה וירדה למטה
 31 להתלבש בגוף הגשמי, אלא רק
 32 הארה מועטת מןה מןה לבד
 33 נמשכה וירדה למטה, אבל
 34 עיקר הנשמה נשארה למעלה
 35 בעולמות רוחניים עליונים, לפי
 36 שבקדושה אי-אפשר
 37 שיומשך הכל למטה ולא
 38 ישאר שום רושם כו' בשורש
 39 ומקור הדבר, פי כל דבר
 40 שבקדושה אינו יעקר
 41 ממקומו לגמרי⁶ אלא גם כאשר

42 הוא יורד ונמשך למעלה למטה, חלק ממנו נשאר בשורשו ומקורו הראשון,
 43 ובנוגע לנשמה, אין הכוונה שעיקרה יורד למטה ורק הרושם נשאר
 44 למעלה אלא להיפך עיקר שרשה נשאר למעלה בארץ העליונה
 45 הרוחנית, הנקראת ארץ חפץ⁷, ורק הארה מועטת מןה
 46 מתפשטת ויורדת למעלה

בס"ד. שבת לך-לך, י"א
מרחשון, ה'תשכ"ה
(הנחה בלתי מוגה)

47 למטה להתלבש בגוף הגשמי.
 48 וכדי להגיע לשושל הנשמה
 49 שכאמור בדרך כלל לא יורדת
 50 להתלבש בגוף, הרי זה דוקא
 51 על-ידי ההליכה לארץ
 52 ישראל שהיא מכוונת פני
 53 הארץ העליונה שם הוא שורש
 54 הנשמה. וזהו "לך-לך (לך)
 55 ולעצמך אתה הולך) גו' אל
 56 הארץ", פי בהיותו בחוץ
 57 לארץ הרי הוא נפרד מעיקרו
 58 ושרשו, כי עיקרו ושורשו נשאר
 59 למעלה, ואלו למטה יש רק הארה
 60 מועטת של הנשמה אף בלכתו אל
 61 הארץ הרי הוא כהולך
 62 ומתחבר אל עצמו ושרשו
 63 והרי זה נחשב גם העצמות שלו, וכפי
 64 שיוסיף ויבאר להלן.
 65 והענין בזה⁸, שעיקר ושרש
 66 הנשמה הוא כפי שהיא
 67 למעלה בעולם האחדות, עולם
 68 שבו אין תפיסת מקום לשום מציאות
 69 מלבד האלוקות ואין שום נברא נפרד
 70 מאלוקות ונחשב מציאות בפני עצמה
 71 אלא הכול בטל לאלוקות, ולכן הוא
 72 עולם שבו באה לידי ביטוי אחדות ה',
 73 כמובן שאין שום מציאות מלבדו,
 74 ובלשון הקבלה הרי זה עולם
 75 האצילות הראשון מבין ארבעת
 76 העולמות הרוחניים אצילות-בריאה
 77 יצירה-עשיה וכו' אין נבראים עם

24 נפרד מעיקרו ושרשו, אף בלכתו אל הארץ הרי הוא כהולך ומתחבר אל
 25 עצמו ושרשו. והענין בזה⁸, שעיקר ושרש הנשמה הוא כפי שהיא למעלה
 26 בעולם האחדות, ובלשון הקבלה הרי זה עולם האצילות. וכפי שמוסיף

(1) ריש פרשתנו. (2) ד"ה לך-לך - נדפס לאח"כ באוה"ת בראשית (כרך ד) תרעה, א ואילך. וראה גם שם תרפ, ב ואילך.
 (3) ריש פרשתנו. (4) ראה גם רד"ה ויאמר גו' לך-לך תרנה (סה"מ תרנה ע' יח). תש"ה (סה"מ תש"ה ע' 89). (5) ראה
 לקו"ת שה"ש טז, ד. האזינו עא, ד. (6) ראה פרדס שער המציאות פ"א. וראה גם ע"ח ש"ד פ"ג. של"ד פ"ג. שלה"פ פ"א.
 תניא אגה"ק ביאור לסימן ז"ך (קמו, א). (7) ראה תו"א ר"פ וישב. ובכ"מ. (8) ראה גם ד"ה ויאמר גו' לך-לך תרנ"ד (סה"מ

שבת פרשת לך-לך, י"א מרחשון, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 תחושת מציאות וישות עצמית. וכפי שמוסיף ה'צמח צדק' 1
2 בהגה"ה, שאף-על-פי שרוב הנשמות הם מבריאה יצירה 2
3 עשייה, מפל-מקום שרש כל הנשמות הוא מאצילות⁹, ולכן 3
4 הליכה אל העצמיות של הנשמה היא 'הליכה' לאצילות כמבאר גם 4
5 ב'לקוטי תורה'¹⁰ בענין 5
6 שחורה¹¹ אני ונאודה שם נתבאר 6
7 שגם הנשמות ששורשם בעולמות 7
8 בריאה-יצירה-עשייה יש להם שורש 8
9 ומקור קדום יותר בעולם האצילות 9
10 (ובלשון הקבלה - הלידה' של נשמות 10
11 אלו היא בעולמות שלמטה מאצילות 11
12 אבל ה'עבור' שלהם הוא בעולם 12
13 האצילות). וכדי להגיע לשרש 13
14 ומקור הנשמה כפי שהיא 14
15 בעולם האצילות, הרי זה 15
16 על-ידי ההליכה לארץ 16
17 ישראל כמבאר לעיל, כי ארץ 17
18 ישראל שלמטה מכוננת ל'ארץ' 18
19 שלמעלה שם הוא שורש ומקור נשמות 19
20 ישראל. 20
21 (ב) וממשיך ה'צמח צדק' 21
22 במאמר הנזכר, שבאור הענין 22
23 (הטעם הפנימי על זה שבכדי 23
24 להגיע לשרשו של נשמת האדם 24
25 באצילות צריך להיות 25
26 ההליכה לארץ ישראל דוקא) 26
27 יובן בהקדים תחלה באור 27
28 הענין הפנימי דיום טוב שני 28
29 של גלויות, שבו ביום זה של 29
30 החג בחוץ לארץ נמשך שפע 30
31 העליון דאצילות לתוף בחינת 31
32 מלכות דיצירה-ועשייה, 32
33 המתלבשים ב'שבעים שרים' 33
34 לשבעים אומות העולם יש למעלה 34
35 שבעים 'שרים', מקורות שפע 35
36 שדרפם נמשך השפע גם לבני 36
37 ישראל שבחוץ לארץ החוגגים 37
38 יום טוב שני של גלויות, וכפי 38
39 שיתבאר עוד להלן. 39
40 והענין בזה, דהנה ידוע¹² 40
41 בקבלה וחסידות שבחינת מלכות 41
42 דאצילות אינה יורדת למטה 42
43 לעולמות שלמטה מאצילות 43

תרג"ד ע' מח ואילך). (9 לקו"ת שה"ש יט, ג. 10) שה"ש ד"ה ביאור ענין שחורה אני ונאווה (ז, ב ואילך). (11) שה"ש א, ה. (12) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' רמה ואילך. אוה"ת שמע"צ ע' א'תתכח ואילך. (13) ספרי ס"פ מסעי.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 פי הידוע שאבא עילאָה מְקַנְנָא בְּאַצִּילוֹת¹⁴, בחינת החכמה
 2 (הנקראת 'אבא' על שם שהיא מקור השפע כמו האב שהוא בחינת משפיע)
 3 שורה בעולם האצילות ובינה מְקַנְנָא שורה, ומקומה העיקרי הוא
 4 בבריאה, ושית ספירן שש הספירות של המידות העליונות (חסד,
 5 גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד)
 6 מְקַנְנָן שורות ומקומן העיקרי הוא
 7 ביצירה¹⁵. וְיִדְוֵעַ¹⁶ שְׁיִנְיַת
 8 החיצונים הכוחות שמחוץ לגבולות
 9 הקדושה היא מ'שבע תחתונות'
 10 (ששת הספירות האמורות וספירת
 11 המלכות) בלבד, מֵה־שְׁאִינ־פֶן
 12 מ'חֲכֵמָה ובינה' שהן ספירות
 13 נעלות יותר אין יְנִיקַת
 14 החיצונים, וְלֹכֵן מַלְכוּת
 15 דְּבְרִיאָה אינה יורדת
 16 לְהִתְלַבֵּשׁ ב'שבעים שרים' של
 17 אומות העולם, כי בְּעוֹלָם
 18 הַבְּרִיאָה מאירה ספירת
 19 הַבִּינָה, שְׁמִמְנָה אין יְנִיקַת
 20 לחיצונים. ועוד טעם לזה
 21 שאין ה'שרים' של אומות העולם
 22 יונקים שפע וחיות מעולם הבריאה,
 23 עַל־פִּי הַיְדוּעַ¹⁷ בתורת הסוד
 24 שְׁעוֹלָם הַבְּרִיאָה - רובו טוב
 25 וּמְעוּטוֹ רַע, וְעוֹלָם הַיְצִירָה -
 26 מְחַצְּהָ עַל מְחַצְּהָ, כלומר חציו
 27 טוב וחציו רע וְעוֹלָם הָעֲשִׂיָה -
 28 רובו רע, וְלֹכֵן הַתְּחַלַּת מְדוּר
 29 הַחִיצוֹנִים העולם הראשון שבו יש
 30 נתינת מקום ואפשרות ל'מגורים' וקיום
 31 של גורמים מחוץ לגבול הקדושה
 32 הוא מְעוֹלָם הַיְצִירָה וְאֵילָף
 33 ולמטה ממנו, שְׁשֵׁם מְחַצְּהָ עַל
 34 מְחַצְּהָ, אָבֵל לֹא בְּעוֹלָם
 35 הַבְּרִיאָה, מֵאַחַר שְׂרִיבּוֹ טוֹב
 36 וכשהטוב שולט מפני היותו הרוב, אין
 37 נתינת מקום לחיצונים. ומשום זה
 38 מְתַלַּבְּשִׁים ב'שבעים שרים'
 39 ומשפיעים חיות לאומות העולם
 40 ו'לחיצונים' - מַלְכוּת הַיְצִירָה
 41 וְעֲשִׂיָה דְּוָקָא.

וְעַל־פִּי־זָה יוֹכֵן גּוֹדֵל הַחֲדוּשׁ שְׁבָיוֹם טוֹב
 שְׁנֵי שָׁל גְלוּיּוֹת, שָׁבוּ מִתְּגַלְּהָ
 שְׁפַע הָאוּר דְּאַצִּילוֹת בְּמַלְכוּת דְּיִצִירָה
 וְעֲשִׂיָה הַמְתַלַּבְּשִׁים ב'שבעים שרים', כדי להשפיע לבני ישראל
 הנמצאים בגלות, אָף שְׁבַדְרָף כָּלֵל לֹא נִמְשָׁף בָּהֶם ב'שבעים שרים'
 אֵלָּא רַק בְּחִינַת הַמַּלְכוּת
 דְּיִצִירָה וְעֲשִׂיָה בְּלָבָד וְאֵילוֹ
 הָאוּר דְּאַצִּילוֹת וּבְרִיאָה אֵינוֹ נִמְשָׁךְ
 בָּהֶם, כְּמִבּוּאֵר לְעֵיל.
 וּבִכְפֻרְטִיּוֹת יוֹתֵר, יֵשׁ בְּזָה
 חֲלוּק הַבְּדֵל בֵּין קְבַלַּת הַרְמ"ק
 רַבִּי מִשֶׁה קוֹרְדוּבִיּוֹ לְקְבַלַּת
 הָאַרְיז"ל¹⁸, שְׁלֹדְעַת
 הַרְמ"ק¹⁹, מִתְּגַלְּהָ הַשְּׁפַע
 דְּאַצִּילוֹת וְיורד ב'שבעים
 שרים' עֲצָמָם, מֵה־שְׁאִינ־פֶן
 לְדַעַת הָאַרְיז"ל מִתְּגַלְּהָ
 הַשְּׁפַע דְּאַצִּילוֹת רַק בְּמַלְכוּת
 דְּיִצִירָה וְעֲשִׂיָה הַמְתַלַּבְּשֵׁת
 ב'שבעים שרים' אֲבֵל אֵינוֹ יורד
 לְהִתְלַבֵּשׁ ב'שבעים שרים' עֲצָמָם שְׁהִיא
 יְרִידָה גְדוּלָה יוֹתֵר.
 וְעַל־פִּי־זָה יוֹכֵן גַּם טַעַם
 גּוֹדֵל הַשְּׁמִחָה בְּיוֹם טוֹב שְׁנֵי
 שָׁל גְלוּיּוֹת יוֹתֵר מִהַשְּׁמִחָה
 שִׁישְׁנָה בְּיוֹם טוֹב שְׁבַאֲרֵץ
 יִשְׂרָאֵל²⁰, שְׁזָהוּ כְּמוֹ עַל־
 דְּרָף־מְשָׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ שְׁהִיָה
 בְּשִׁבְיָה אָסוּר בְּכַבְלֵי בְּרוּל,
 אֲזִי מְשִׁיבָא לְחֲרוֹת חֲפְשִׁי
 וְשָׁב אֶל אָבִיו הַמֶּלֶךְ לְהִתְעַנֵּג
 מִמְּעַדְנֵי הַמֶּלֶךְ כּוֹ, הַשְּׁמִחָה
 שֶׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ וְהַעוֹנֵג שְׁלוֹ הִיא
 גְּדוּלָה מְאֹד, יוֹתֵר מֵאַשֶׁר אִם
 לֹא הָיָה אָסוּר בְּשִׁבְיָה כָּלֵל
 וְהָיָה כֵּל יָמָיו עַל שׁוֹלְחַן
 וְעַל־פִּי־זָה יוֹכֵן גַּם טַעַם גּוֹדֵל הַשְּׁמִחָה
 בְּיוֹם טוֹב שְׁנֵי שָׁל גְלוּיּוֹת יוֹתֵר מִהַשְּׁמִחָה שְׁבַאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל²⁰, שְׁזָהוּ כְּמוֹ
 עַל־דְּרָף־מְשָׁל בֶּן הַמֶּלֶךְ שְׁהִיָה בְּשִׁבְיָה אָסוּר בְּכַבְלֵי בְּרוּל, אֲזִי מְשִׁיבָא לְחֲרוֹת
 חֲפְשִׁי וְשָׁב אֶל אָבִיו הַמֶּלֶךְ לְהִתְעַנֵּג מִמְּעַדְנֵי הַמֶּלֶךְ כּוֹ, הַשְּׁמִחָה הִיא גְּדוּלָה
 מְאֹד, יוֹתֵר מֵאַשֶׁר אִם לֹא הָיָה אָסוּר בְּשִׁבְיָה כָּלֵל וְהָיָה כֵּל יָמָיו עַל שׁוֹלְחַן

(14) רמ"ז לזח"ב רכ, ב. תו"א משפטים עה, א. (15) תקו"ז תיקון ו (כג, א). (16) ראה סידור (עם דא"ח) נו, ג. (17) ראה עין חיים שער מג (שער ציור עולמות) בהקדמה להדרוש. ועוד. (18) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן ואוה"ת שבהערה 11. (19) בספר אור נערב (הובא במאמרי אדמו"ר הזקן ואוה"ת שם. ובכ"מ). וראה ספר טוב הארץ (למהר"נ שפירא) כב, ב ואילך (בהוצאת ירושלים, תרנ"א) - בשם הרמ"ק. (20) ראה גם לקו"ת שמע"צ צא, ג ואילך.

שבת פרשת לך-לך, י"א מרחשון, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 המֶלֶךְ ומלכתחילה לא היה בשבִי. וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה לְמַעַלָּה, בְּמַלְכוּת
2 דִּיצִירָה וְעִשְׂיָה שְׁמֵתִלְבָּשִׁים בְּבַחֲיִנַת גְּלוּת בְּשַׁבְעִים
3 שָׂרִים, כְּשִׁמְתַגְּלָה שָׁם בִּיצִירָה וְעִשְׂיָה גִילוי אור וְשַׁפַּע עֲלִיּוֹן
4 דְאֲצִילוֹת, אֲזִי תַגְדֵּל הַשְּׁמָחָה יוֹתֵר מִהַשְּׁמָחָה שְׁמַצַּד
5 הַהֲתַגְלוֹת שֶׁל אור וְשַׁפַּע עֲלִיּוֹן
6 בְּמַלְכוּת דְאֲצִילוֹת עֲצֵמָה
7 שְׁמַעוּלָם לֹא יִרְדָּה בְּסֵתֵר
8 הַמְדַרְגָּה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּשַׁבְעִים
9 שָׂרִים. וְזוֹהִי מַעַלְת הַשְּׁמָחָה
10 דִּיּוֹם טוֹב שְׁנֵי שָׁל גְלוּיוֹת
11 לְגַבֵּי יוֹם טוֹב רֵאשׁוֹן
12 שְׁבָאָרָן יִשְׂרָאֵל, לְפִי שְׁבָיוֹם
13 טוֹב רֵאשׁוֹן שְׁבָאָרָן יִשְׂרָאֵל
14 אִמְנֵם מִתַּגְּלָה שְׁפַע הָאֲצִילוֹת
15 אֲבַל הַגִּילוי וְהַשְּׁפַע הֵם בְּמַלְכוּת
16 דְאֲצִילוֹת בְּלִבָּד וְאִינוּ נִמְשָׁךְ
17 לְמַטָּה מִהָאֲצִילוֹת, וּבִיּוֹם טוֹב
18 שְׁנֵי שָׁל גְלוּיוֹת נִמְשָׁךְ
19 וּמִתַּגְּלָה הַשְּׁפַע דְאֲצִילוֹת יוֹרֵד
20 לְמַטָּה בְּמַלְכוּת דִּיצִירָה וְעִשְׂיָה
21 הַמְתְּלַבָּשִׁים בְּשַׁבְעִים
22 שָׂרִים.
23 ג) וּבְזֶה יוֹכֵן עֲנִין לָךְ-לָךְ גו',
24 שְׁפָדִי לְהַגִּיעַ לְשָׂרֵשׁ וּמְקוֹר
25 הַנְּשָׁמָה בְּעוֹלָם הָאֲצִילוֹת,
26 צְרִיכָה לְהִיּוֹת הַהֲלִיכָה שֶׁל
27 אֲבָרָהם אֲבִינוּ מַחוּץ-לְאָרֶץ
28 לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל דְּוָקָא, כִּי
29 בְהִיּוֹתוֹ בַּחוּץ לְאָרֶץ, תַּחַת
30 מְמַשְׁלֵת ה'שַׁבְעִים שָׂרִים,
31 שְׁשָׁם מְאִירָה רַק בַּחֲיִנַת
32 הַמַּלְכוּת דִּיצִירָה וְעִשְׂיָה,
33 שְׁהִיא הַמְדַרְגָּה הַנְּמוּכָה שֶׁל גִּילוי
34 הַמַּלְכוּת לֹא נִתְגַּלָּה מִמְקוֹר
35 נִשְׁמָתוֹ כִּי-אִם אֲלֵא רַק כְּמוֹ
36 שְׁהִיא בְּמַלְכוּת דִּיצִירָה, אֲבַל
37 עַל-יְדֵי עֲלִיתוֹ אֶל הָאָרֶץ
38 הַקְּדוּשָׁה שְׁמִכּוֹנָת כְּנַגַּד הָאָרֶץ
39 הַעֲלִיּוֹנָה שְׁהִיא מַלְכוּת דְּבִרְיָאָה
40 וְדְאֲצִילוֹת, אֲזִי מְאִיר בּוֹ
41 בַּחֲיִנַת שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ בְּמַלְכוּת
42 דְאֲצִילוֹת. עַד כָּאֵן תּוֹכֵן
43 הַמַּאֲמָר שֶׁל ה'צִמְחָה צָדֵק.

ביאור בדרך אפשר

24 שהליכה תהיה אל הארץ "אֲשֶׁר אֲרָאָךְ" [דלכאורָה אינו מוכן
 25 אומרו "אֲשֶׁר אֲרָאָךְ", ולא "אֲשֶׁר אֲמַר אֲלֶיךָ", על-דָרְךָ
 26 מֵה שְׁנֵאמַר בְּצִיּוּי הַהֲלִיכָה אֶל הָעֲקֵדָה²⁵ שגם שם לא נאמר
 27 לאברהם אבינו בהתחלה לאן ללכת, וְעַל זֶה מְבָאֵר שׁ"אֲרָאָךְ" קֵאֵי
 28 (לא רק על הארץ, אֶלָּא גַם)
 29 עַל אַבְרָהָם עֲצָמוֹ] אֲרָאָה
 30 וְאֲגִלָּה אוֹתָךְ בְּעֶצְמְךָ והמהות
 31 הפנימית שלו תבוא לידי גילוי, כִּי
 32 גַם לְהַפְרִיז שְׂקָאֵי שהכוונה
 33 ב"לך לך" היא עַל הַהֲלִיכָה
 34 מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה, ולכאורה אין
 35 הוא עצמו מתעלה על ידי הליכה זו
 36 שהיא למעשה ירידה, הִנֵּה לאמיתו
 37 של דבר על-יְדִיָּה דוֹקָא
 38 נַעֲשֶׂה הַעֲנִין ד'לָךְ-לָךְ",
 39 "לָךְ" וְלַעֲצָמְךָ אֶתָּה הוֹלֵךְ אל
 40 העצם והפנימיות שלך, שְׂמַגִּיעַ
 41 בסופו של דבר לְשִׁרְשׁוֹ וּמְקוּרֹוֹ
 42 כו'²⁶.

14 לְהַפְרִיז שְׂקָאֵי עַל הַהֲלִיכָה מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה, הִנֵּה על-יְדִיָּה דוֹקָא נַעֲשֶׂה
 15 הַעֲנִין ד'לָךְ-לָךְ", "לָךְ" וְלַעֲצָמְךָ אֶתָּה הוֹלֵךְ, שְׂמַגִּיעַ לְשִׁרְשׁוֹ וּמְקוּרֹוֹ כו'²⁶.

1 שְׁתַּחֲלָה נִקְרָא אברהם אבינו אַבְרָם, בחינת "אב רם" שְׁכַל הַנְּעֻלָּם
 2 מְכַל רְעִיּוֹן, וְאַחֲר־כֵּךְ נִתְּוֶסֶף לוֹ אוֹת ה"א, שֶׁהוּא עֲנִין²²
 3 הַמְשַׁכֵּת בְּחִינַת 'עֵתִיק' מדריגת 'עתיק יומין' (הפנימיות של בחינת
 4 'כתר עליון' שלמעלה מעשר הספירות) שְׁתַּחֲלָלָתָהּ בְּסַפִּירַת הַבֵּינָה²³

5 כמבואר בחסידות שאמנם ביסוד
 6 השתלשלות, הבינה באה מהחכמה
 7 אבל התרחבות והסתעפות הרעיון
 8 השכלי בכוח הבינה היא תהליך
 9 שדורש השפעה וכוח ממקור יותר
 10 נעלה מהחכמה (שהיא נקודה בלבד),
 11 בחינת 'עתיק', וְעַל-יְדִיָּה הִנֵּה
 12 אֲפֹשֶׁר יָכוֹל לְהִיטֵי אֲצִלוֹ אצל
 13 אברהם אבינו עֲנִין הַיְרִידָה
 14 לְמַטָּה. וְעַל-פִּיָּה אֲתִי שְׁפִיר
 15 מִיּוֹשֵׁב, שְׂגָם לְהַפְרִיז שׁ"לָךְ-
 16 לָךְ" קֵאֵי מכוון עַל הַהֲלִיכָה
 17 מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה, הִנֵּה על-
 18 יְדִיָּה דוֹקָא מַגִּיעַ לְשִׁרְשׁוֹ
 19 וּמְקוּרֹוֹ כו' כי דווקא על ידי
 20 היירדה באים בסופו של דבר להתגלות
 21 מדריגה יותר גבוהה.
 22 וְזֶהוּ גַם מֵה שְׂכַתוֹב ב'תוֹרָה
 23 אור'²⁴ בְּפִירוּשׁ האמור בכתוב זה

(22 ראה גם תו"א שם, ב. 23) ראה זח"ג קעח, ב. 24) שם. וראה גם תו"ח שם פא, רע"א. אוה"ת שם (כרך ו') תתרעג, א. (25 וירא כב, ב. 26) חסר הסיום (המו"ל).

המשך ביאור למס' נדה ליום רביעי עמ' ב

20 מטמאה את בועלה/ ומכר ששיניו /ואחר כך' מוכח שלא נחלקו
 21 בזמן האמור במשנה קודם לכן וכדי שתרד מן המטה ותדיח פניה,
 22 אלא נחלקו רק באופן שכבר עבר זמן זה.
 23 מתרצת הגמרא: הכי קאמר התנא, וְזֶהוּ –שיעור כדי שתרד מן
 24 המטה וכו' הוא זמן 'אחר כד' שְׁנַחֲלִקוּ רַבִּי עֲקִיבָא וְחַכְמַיִם בְּדִין
 25 בדיקה שנעשתה בזמן זה.
 26 תירוץ אחר לסתירת דברי המשנה והברייתא בשיעור 'אחר זמן':
 27 רב אשי אָמַר, אין סתירה בין המשנה לברייתא, אלא אידי ואידי חד
 28 שיעורא הוא – זה וזה שיעור אחד הוא, שאם יש עוד מוכן כְּדָה,
 29 השיעור הוא כְּדִי שְׁתַּרְדּוּ מִן הַמַּטָּה וְתַרְדִּיחַ אֶת פְּנֵיהָ – ותברוק עצמה
 30 בעד שבידה, וכפי ששינו במשנתנו. אין עוד מוכן כְּדָה, השיעור
 31 הוא כְּדִי שְׁתּוֹשִׁיט יָדָה לְתַחַת הַכּוּר או לְתַחַת הַכֶּסֶת וְתַשּׁוּל עַד
 32 וְתַבְדִּיק בּוֹ, וכפי ששינו בברייתא. שהזמן של ירידה מן המטה,
 33 שוה לזמן של הושטת היד תחת הכר והכסת ליטול העד, והמשנה
 34 פירשה השיעור לזו שעד בידה, והברייתא פירשה השיעור לזו
 35 שאין עד בידה.
 36 מקשה הגמרא על רב אשי: מִיָּתִיב, שינו בברייתא, אִיְהוּ 'אחר
 37 זמן' שאם בדקה בתוך זמן זה טמאים שניהם מספק, דָּבָר זֶה שְׂאֵל
 38 רַבִּי אֱלֶעָזָר בְּרַבִּי צְדִיק לִפְנֵי חַכְמַיִם בְּאִישׁוֹא, וְאָמַר לָהֶם,

1 בברייתא הוא השיעור של 'אחר זמן', והזמן המבואר במשנה הוא
 2 השיעור של 'אחר אחר זמן'.
 3 מקשה הגמרא: וְהָא קָתְנִי עֵלָּה – והרי שיעור הזמן במשנה נאמר
 4 על מה ששינו 'מִצָּאָה עַל שְׁלָה לְאַחַר זְמַן, מִמַּאִין מְסַפֵּק וּפְטוּרִין מִן
 5 הַכְּדָה', שעל כך פירשה המשנה 'אִיְהוּ אַחַר זְמַן, כְּדִי שְׁתַּרְדּוּ מִן
 6 הַמַּטָּה וְתַרְדִּיחַ פְּנֵיהָ', וכיצד פירש רב חסדא שכוונת המשנה לבאר
 7 שיעור 'אחר אחר זמן' הנאמר בהמשך המשנה לאחר ששינו את
 8 שיעור הזמן האמור.
 9 מתרצת הגמרא: הִכִּי קָאָמַר – יש ללמוד המשנה כאילו היא
 10 חסדה, וכך יש לשנות בה, אִיְהוּ 'אחר זמן' שאם בדקה אז ומצאה
 11 דם טמאים שניהם מספק, היינו לאחר שעבר זמן אותיות עד
 12 שיעור זמן כְּדִי שְׁתּוֹשִׁיט יָדָה לְתַחַת הַכּוּר, או לְתַחַת הַכֶּסֶת, וְתַשּׁוּל
 13 עַד וְתַבְדִּיק בּוֹ, ובבדקה עצמה בתוך שיעור זמן כְּדִי שְׁתַּרְדּוּ מִן
 14 הַמַּטָּה וְתַרְדִּיחַ אֶת פְּנֵיהָ, מְחַלְקֵת רַבִּי עֲקִיבָא וְחַכְמַיִם בְּדִין הַבּוּעַל,
 15 שלדעת חכמים טמא רק טומאת ערב, ולדעת רבי עקיבא טמא
 16 מספק שבעת ימים.
 17 שוב מקשה הגמרא: וְהָא 'אחר כד' קָתְנִי – והלא אחר שנכתב
 18 במשנה שיעור זמן של 'כדי שתרד' וכו' נכתב 'ואחר כך מטמאה
 19 מעת לעת ואינה מטמאה את בועלה, רבי עקיבא אומר אף